

'Er zijn net zoveel islams als moslims'

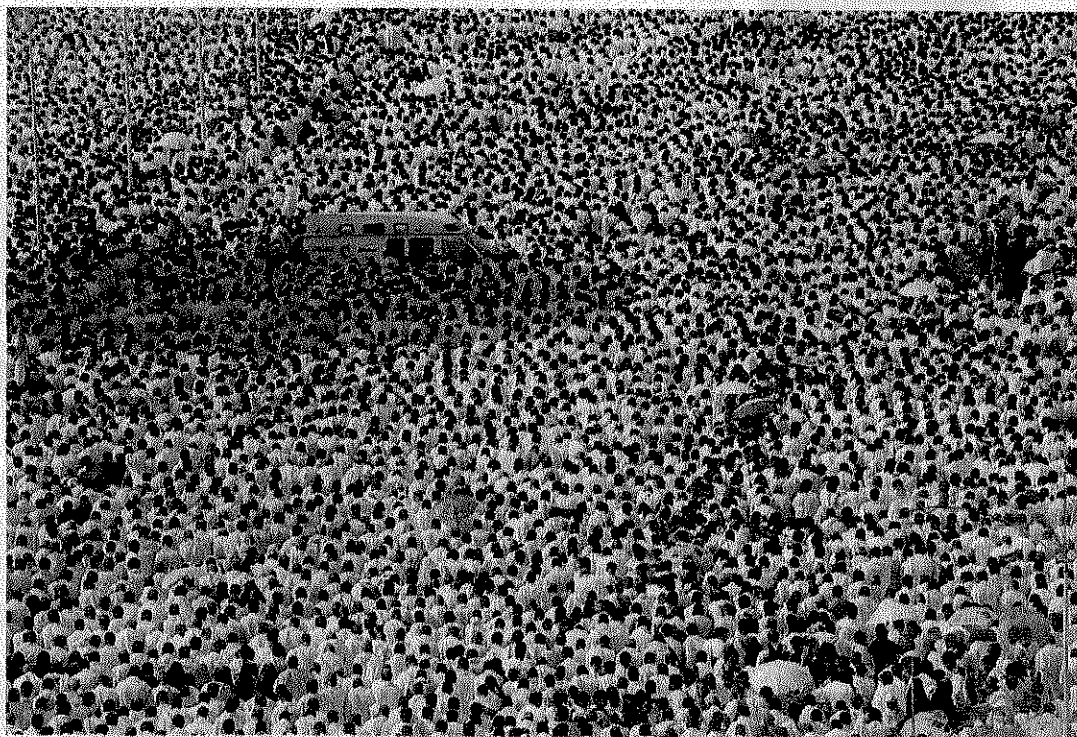
DOOR ANNEMIEK RUYGROK

LEIDEN - „Eén islam bestaat niet”. Met deze prikkelende uitspraak geeft prof.dr. Petra Sijpesteijn, hoogleraar Arabische taal en cultuur aan de Universiteit Leiden, aan dat deze godsdienst voor meerdere uitleg vatbaar is.

Dat leidt ze af uit onderzoek naar het dagelijks leven in Egypte in de zevende tot de negende eeuw. Een onontgonnen gebied tussen het ontstaan van de islam en het manifest worden ervan. Onontgonnen omdat er nauwelijks bronnen uit die tijd zijn te raadplegen. Alleen papyrusrollen, die nog steeds in Egypte worden opgegraven. „Ook hier in de Universiteitsbibliotheek zijn honderd papyri die nog steeds niet zijn bestudeerd.”

Het gaat niet om moeilijke godsdienstige geschriften, maar om alledaagse dingen, zoals boodschappenbriefjes.

„Het Grieks en het Koptisch werden langzamerhand vervangen door het Arabisch. Maar uit die briefjes blijkt, dat het langer duurde voordat de islam dit gebied veroverde. Men denkt vaak dat de veroveraars met de koran in de ene hand en het zwaard in de andere de islam verspreidden, maar over het

„Dan weet je dat ze de pelgrimage naar Mekka bedoelen.”

ARCHIEFFOTO

algemeen waren de moslims meer geïnteresseerd in politiek en bestuur dan in geloof.”

Uit diezelfde bronnen blijkt dat er in de vroegste tijd wel degelijk moslims leefden volgens de regels van de islam

zoals we die nu kennen. „Dan vind je bijvoorbeeld een briefje dat iemand een schaap bestelt voor het offerfeest. Of iemand schrijft 'ik ben aan het sparen voor de hadj', dan weet je dat daarmee de pelgrimage naar

Mekka wordt bedoeld.”

Volgens Sijpesteijn valt uit de geschriften af te leiden dat wat de islam in het dagelijks leven betekent, telkens weer anders is. „Er zijn net zoveel islams als moslims. We maken wat dat

betreft drie denkfouten: dat er maar één interpretatie van de islam is, dat die gewelddadig is en dat de koran zaligmakend is.” Maar de koran is maar een tekst en er zijn kilometers boeken met interpretatie ervan.”

Geweld

Waarom nu zoveel mensen kiezen voor één interpretatie van de koran, voor de gewelddadige lezing, daarnaar valt slechts te gissen. Volgens Petra Sijpesteijn kan het te maken hebben met de democratisering van de wereld. „Dankzij internet kan iedereen een fatwa uitroepen. En de strenge versie van de koran is voor een heleboel mensen overtuigend. Maar dat is wel een zeer beperkte versie.”

Dat velen alleen de gewelddadige kant van de koran zien, is reden voor aanhoudend onderzoek. „Ik vraag me af waarom moslims en niet-moslims de islam zo hebben versimpeld. Waarom zijn we zo met religie bezig? Uit het reconstrueren van de vroegste periode van de islam hoop ik dat er een plaatje tevoorschijn komt dat meer duidelijkheid verschaft. Dat we beter de dynamische wereld van het Midden-Oosten, inclusief de brandhaarden, kunnen begrijpen.”